

Mattyók Aladár

(Pomáz, 1882. 12. 28. – Budapest, 1960. 02. 03.)

Összeállította: Csutiné Schleer Erzsébet

Mattyók Aladár építész-mérnök, a budapesti műegyetemen szerzett oklevelet. 1911-ben önálló irodát nyitott, pályafutása során előszeretettel vállalta a sportlétesítmények tervezését. Ifjúkorában eleinte az OTE-ban és a MAFC-ban sportolt, majd az FTC megalakulása után rövidesen a klub tagja lett. Foglalkozott tornával, atlétikával, úszással, vívással. Az FTC-ben hosszú éveken keresztül töltött be tisztséget, több beosztása mellett a klub alelnöke és ügyvezető elnöke is volt. Tőle származott a mondás: „*A sporttelep az egyesület élete, tőle függ léte vagy nemléte!*” Az FTC-ben azonban nem a sporteredményei miatt vált halhatatlanná, hanem mert irányításával, tervei alapján épült fel az Üllői úti pálya. Mattyók Aladár egy minden igényt kielégítő, az akkori kor követelményeinek megfelelő modern stadiont álmódott meg.

A pénz nagy részét a lelkes ferencvárosi polgárság gyűjtötte össze, és 1911. február 12-én megnyitotta kapuit a Fradi új sportlétesítménye. A tribün alatt tornaterem, iroda, raktár, fürdő és rengeteg kis helység készült. Az év szeptemberére elkészült a klubház is, majd egy évvel később már újabb két tribünt építettek. Ilyen modern arénát akkor még a kontinensen sem lehetett látni.

A ferencvárosiaknak erről a lelkes, önzetlen segítőkészségéről mondta a későbbi években Mattyók Aladár: *"Derék cselekedetükkel lényegesen hozzájárultak ahhoz, hogy az FTC odaérkezett, ahol ma van. Hány egyesület, amely akkor jobban megalapozottnak látszott, mint az FTC, tűnt el az óta, mert nem volt meg saját otthona, amely összetartotta a tagokat, kitartást és erőt nyújtva akkor, amikor rossz napok következtek és elkedvetlenedés érte a klubot."* 1923-ban ismét elővették Mattyók Aladár terveit, és egy év múlva már 37 ezren fértek be az Üllői úti pályára, amely ezzel valóban arénává vált.

Az első fényképek az FTC pályáról

Több sportépületet tervezett Hajós Alfréd építésszel (1878-1955), aki mellesleg az első újkori olimpia kétszeres úszóbajnoka, többszörös Európa-bajnok és az 1924-es párizsi szellemi olimpia építészeti kategóriájának győztese is volt. Nevükhöz fűződik a Millenáris Sporttelep újjáépítése, betonteknőjének tervezése, amellyel akkor nemzetközi elismerést vívtak ki. A létesítmény eredeti formájában Bláthy Ottó villamosmérnök tervei szerint épült 1896-ban. Az 1928-as átalakítás során a kerékpáros világbajnokságra való felkészüléshez a pálya hossza 415 méter lett és a kanyarokban 36 fokban döntött.

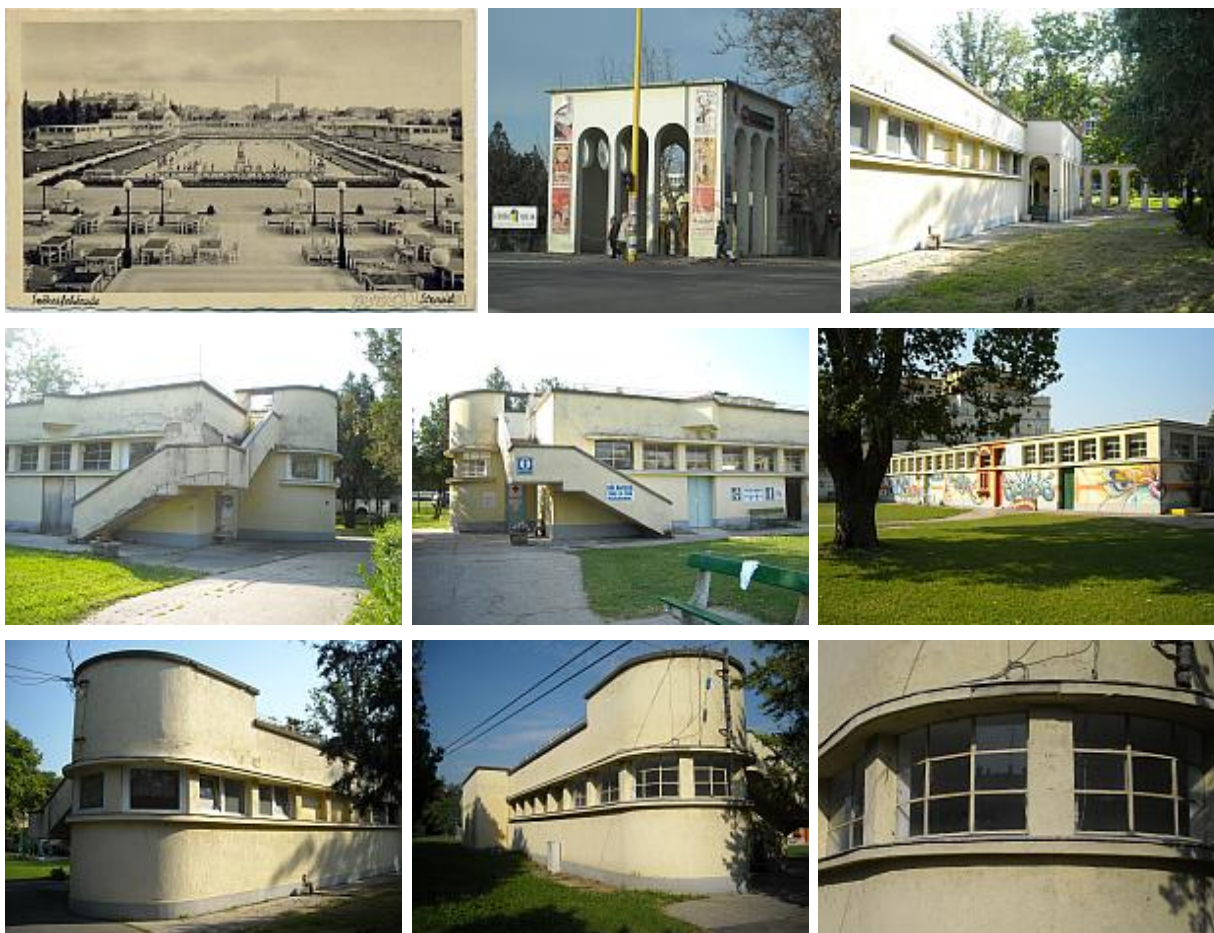

A Nemzeti Sportuszodát 1929-ben eredetileg a Gellért fürdő mögött akarták felépíteni. A gyógyszállóval egybeépítendő fedett uszoda tervét Hajós Alfréd, Mattyók Aladár és Sebestyén Artúr műépítészek készítették el. Később felmerült a margitszigeti elhelyezés gondolata. Mattyók üdvözölte, hogy Hajós ilyen pazar környezetet talált a „test kultuszának temploma” számára. Jelentősebb munkája még a Bp-i Egyetemi Atlétikai Club (BEAC) pályájának tervezése és kivitelezése. Több strandot is tervezett (Szekszárd, Parádfürdő 1934-37). 1931-ben megjelent „Strandfürdők és uszodák létesítése” című,

gazdagon illusztrált könyve.

A Székesfehérvár városi strandjára 1932-ben kiírt pályázaton az első díjat Molnár Tibor fehérvári építész nyerte. Végül is Mattyók Aladár tervei alapján épült fel 1933-34-ben a Malom-csatorna beoltozása után a Rózsáskert és a korcsolyapálya közötti rétségen az új városi strandfürdő, amely a „Csitáry-éra” egyik legnagyobb beruházása volt. Az építkezéssel a városi mérnöki hivatal gondot fordított arra, hogy városrendezési problémákat is megoldjon: eltüntesse a mocsarat. Mattyók Aladár tervében a téglából épült, vakolt, bordás vasbeton födémmel megerősített épületek között a három úszómedence jelöli ki a terület szerkesztési tengelyét.

Városi Strand Székesfehérvár 2010.

A téglalap alakú hosszú térség északnyugati sarkában négyzet alapú, három oldalon-árkádós, magas, karcsú lapostetős bejárati építmény áll, amelyhez félköríves árkádsorral kapcsolódik az L alakú, lekerekített végű, lapostetős férfiöltöző és napozó. A délnyugati oldalon a női öltöző ennek a tükörképe a bejárati rész nélkül. A strandfürdő a korában jól felszerelt, modern versenyszodának számított. Mattyók Aladár a háborút követő évtizedekben a változások következtében tervező építészként többé már nem tevékenykedett.

Forrás:

WIKIPÉDIA, Magyar Életrajzi Lexikon

Molnár Tibor építész, volt Városi Főmérnök emlékei az 1910-80-as évek Székesfehérvárára

Magyarország műemlékei, Székesfehérvár – szerk: Entz Géza Antal – Osiris, Bp, 2009.

Demeter Zsófia–Gelencsér Ferenc: Székesfehérvár, anno... – IKMK Székesfehérvár, 1990.

Demeter Zsófia–Gelencsér Ferenc: Örvendezz, királyi város! –SZIKMK Székesfehérvár, 2002

Schmidl Ferenc: Székesfehérvár új strandfürdője (Tér és Forma, 1934).

www.tempofradi.hu, www.1889.hu